

ادبیات کمونیستی

هفته‌ای سیاسی، علمی و ادبی غزته در

جلد : ۲

سنه : ۲ ۲۲ صفر ۱۳۳۶ جمعه ایرتسی ۸ کانون اول ۱۹۱۷ نومرو ۱۴ — ۴۵

اجمال افکار

[بولشویک افکار و عالم افکار ترتیب سرور و طبع یا کاشفکاری —

بایم، ایتک، ایتک مصدری .

روسیه ده عظیم و آلم بر اختلال و انقلاب اولور . بونی ساده‌جه بر « وقعه سیاسی » عد ایدنلر هر حالده یا کیلرلر . خایر ! [بولشویک] لرك خروج و عصیان منحصراً بر پولیتیکه جلوه‌سی، برفرقه‌نك دیکرینی بیقمه‌سی دکدر . بونك فکر و نظریه‌یه ده تعلقی وار . بو انقلابده ، واقعا ، طوغزیدن طوغری به سائق، حرب و آنك تولید ایتدیکی نوعانوع و کونا کون محرومیتلر، ضرورتلردر . لکن برده طولایسیله ، بطی ، حتی تحت‌التراب سائق واردر که اوده ، الحق و لاشك ، روسیه‌ده بر عصردن بری حاصل و حادث اولان ذهنیت - دوقتور عیداه جودتك بولدینی کوزل بر کله موجبنجه - « قفا » در .

روسیه استبدادك اوز وطنی ایدی . دولت ، غیر طبیعی ، قرون وسطائی و آسیائی بر شکلده قورولشدی . ماهیتی فتح و استیلادن بشقه بر شی دکلدی . مجبوراتدن اولدینی اوزره بو ماهیتده اولان هیأتك حیاتی آنجق استیلالری ابله دائم و قائمدر . دور استیلا هر نه صورتله اولورسه اولسون - بر کره قاباندقدن صکره هنگام انحطاط یواش یواش ویا عجالتله باشلايه بیلیر . ایشته ، موسقوف دیارنده درشت ، خشین اداره اصوللری تطبیق ایتك لازم کلیردی که بو قوص قوجه « انیه‌زیئالیزم » باشایه بیلسون . بناء علیه استبداد و مطلقیت، بیوک برهنر و مهارتله روسیه‌ده تطبیق اولنیوردی . یالکیز بو استبداد هر وقت کیفی دکلدی . بعضاده عادل و عاقل شکلنی آلیوردی . ایشته ، بو اداره ، داخلده بر عکس‌العملی موجب اولدی . هر ستمیده‌نك، هر حراندیشك حسیاتی غلیانه کلنیوردی . فکرلر افراطه اوغرادی . الکفیزیل سوسیالیستلر، الک‌آرغین [آنارشیتلر]،

اوتی، جغی ایدی؟ افندیلار؛ چاق قلعه تعرضك عظیم، قلمی اوزرینه، یونانستان بوفلا کته سور.
 روکنسکدن قورتارانلر، کندیلرینه «مستخلص» عنوانی ویریلورلر، فقط آلهانیورلر، بوسفری
 محاکمه ایدر ایکن واصل اولدینی نتایجی دکل، یونانستان اشتراك ایده ایدی نه عظیم و شان آور
 صفجهلر آله جغی دوشونك لازمدر. ایکی بالقان حکومتیه برلکده ترکیایه قارشو
 ۱۹۱۲ده قرارلاشدیردیغم حربه مخالف اولان قرال ژورژایله عینی فکرده بولنانلرک
 سیاستنه تبعاً یونانستان حربه اشتراك ایتمه مش اوله ایدی ترکیا مطلقاً یکرلرینه غلبه چاله بقی ایدی..
 بو کریدلی سیاستك کلامیاتی بوراده طویلارکن خاطر منزه بر سؤال کلدی: عجباً [ودنیزه لوس]
 انکاترده طوغمش اوله ایدی، [قروم ودل]ك بيلم قانچجی شرا الحافی اولمازمی ایدی؟
 دعوی وکیل معلم کریدی

احمد سانی

نمسه و مجار

[مابعد]

آوستریا حکومتی آز آلمان اهالییه وچوق غیر آلمان تبعهیه مالک اولدیغندن، من القیم،
 طویل بولونمق، پک اوزاقلره کیده مه مک مجبوریتنده ایدی. ترکار نمسهك بر خصوصیتندن استفاده
 ایده بیلیرلردی. شرقی اوروپانك وسطه قریب اقسامی، سهولتله، آوستریا نفوذینه ترك ایدیلیر
 و شرقی اقتصاد، قره دکزك بتون سواحلینده، [اوزی] و [طورله] و [تن] حوالیسینده، حتی
 [وولغا] قیلرلنده ترکار تزیید شوکت چاره لرینی بولورلردی. آوستریا ایله مخصوصاً ایسه هم بیهوده
 سفرلری استلزام ایتدیرمش، همده حکومت عثمانیهیه اصل ابراز فعالیت ایده بیه چکی ساحه
 و صحنه لری اونوتدیرمیشدر.

آوستریانك خصوصیت تشکلی آنك روسیه کی، ترکیه کی مرکزندن پک اوزاق برلره
 کیتمسه مانعدر. بو حکمته مبنیدرکه صونک زمانلرده هردولت اوروپا خارجنده مستعمره ایدمکه
 باشلادینی وقت آوستریا اصلاً بویله بر پولیتیکه اختیار ایتمه مش و [پور آر تور]ك روسیه جانبندن
 استکراسندن صکره هردولت معظمه چینده بریر ایدندیکی حالده ویانه قاپینه سی بوفرستندن ده استفاده
 ایتمه یی ایستهمه مشدر. بناءً علیه اتساع پولیتیکه سی اتخاذه آوستریا بزه تاریخده رقیب اوله مازدی.
 آنك مرکز اشتغالاتی (صادو وایه قدر) غرب، آلمانیا، آلمانیا - هه که مونیا - بی ایدی.
 [بیر مارق] بودقیقه یی ایجه کشف ایتدیکندن ویانه قاپینه سنك کوزنی شرقه توجیه ایتدی و بوندن
 [درانغ ناخ اوستن] Drang nach osten پولیتیکه سی چیقدی.

وقتیه ایکی ساحه توسع وانکشاف واردی: شرق، غرب. بوساحه لر اوقدر واسع ایدی که
 ایکی بیوک دولت منافعی اصلاً تصادم ایتمه دن منکشف اوله بیلیردی. قارپاتلردن اوبر طرفی [موراویا]

و [بوهامیا] سلاسل جبالنك ماوراسی هر نقطه نظر دن هابسبورگلك ارائه شان وشوكت ايتلرینه،
بالقان شبه جزیره سی ویا آناطولیدن دها مساعددر. بونك کبی آذربایجان، ایران، توران،
حتی شمدی یکی روسیه تلفیب اولونان ممالك، قفقاسیا ترکاری ایچون ابراز فعالیتیه مثلا خرواتلقدن،
اردلن دها مساعددی. آوستریا، آلمان قونفدهده راسیوننك ایچنده، هر حالده، دها چوق ایش
کوره بیلردی. عمانیلرده، بونك کبی، قریمك شمالنده، [تن] ك جنوبنده، عراقك ماوراسنده
ترکشدیره جك برچوق عناصر بوله بیلرلردی. آوستریا - ترک غوغالری بلکه، بریچق عصر صکرده،
آوستریانك ضعیف بر حالده بولونهرق پروسیا طرفندن آلمانیا دن طردینه باعث اولدینی کبی عینی
بی معنی محاربه لر ترکرك شرقده نائل اوله بیاه جکاری فیوضاته مانع اولمشدر.

مکرراً سویلیهیم: قانونی زمانندن بری توالی ایدن اسفارك ازومسزلغنه، سلیمان اول عهدی
رجالنك یا ککش بر پولتیقه طوتدیفته اك بیوک دلیل ایکی یچق عصر دن بری مرحله مرحله بتون
موافقی برافغلغمز و خائب وخاسر آوروپادن دونهکلمزددر.

*
**

میلادك ۸۹۴ تاریخلرینه، یعنی مختلف ترك و ترکمنلرك ملك رومه استیلا لرندن تقریباً برعصر
اول، Ungri, Ugri 'Uhri یاخود wengri دینلن تورانی، یعنی [فین] و تاتار قبائلندن اولان
[هونگروا] و یا مجارلر سابق رومانك [یانونیا] ایالتك شمال و [داجیا] ایالتك شرق و [کرمانیا] نك
جنوب شرقی اقسامنه یرلشمشدر. بوحوالی سکنه سی، وقتیه، رومانك مهاجراتنه قهرمانجه، کوکس
کرملر ایسه ده عاقبت مملکتلرینی ترك ایتمشدری. مجارلردن اول ینه اسیائی الاصل اولان [غوظلر]
۲۷۵ ده، [واندالر] ۳۵۷ ده [هونلر] ۴۰۷ ده، [کپندلر] ۵۰۰ ده، [لومباردلر] ۵۶۷ ده،
[آوارلر] ۵۶۸ ده مجارستانه صاحب اولمشلر وشو صوک مستولیلر ۷۹۹ ده [شارلمانی] ده
مغلوب اولدیلرندن بو مملکت بو حکمداره انتقال ایتمشدر. اونجی قرن میلادینك بدایتنده بتون
مملکت [اونفار] سرکرده سی [آلموس] Almos ایله اوغلی [آرپاد] Arpad ك حکمی آلتنده
ایدی. بوسوک حکمدار ایله خلفلرینك عهدهلرنده مجارلر آوستریایی، [باویه را] نی تاراج ایدرك
وندیکه یاقلاشدیلر. [آرپاد] ك اوغلی [سولطان] Soltan ك هنگام حکومتده آلمانیا بهجوملر
اجرا ایدلیدی. ۹۷۲ ده مجارستان دوقه سی [کیزا] Geysa نصرانیقی قبول ایتدی و مخدومی
برنجی [ستفان] - که مقدس عنوانی حائزدر (سنه ۱۰۰۰) دیانت جدیدنك بتون ممالکده
انتشارینه خدمت ایتمشدر. بو غیرتنه مکافات اولقی اوزره بابا ایکنجی [سیلوه سترو] مشارالیه
[آپوستولایق مجار قرالی]، عنوانی و پرمشدر. - آپوستولایق - (حواریونه مضاف) دیمکدر.
کذلک - بالاخره پک شهرت بولان و [سنت آتیئن] تاجی دینلن - برده اکلیل بخش ایتمشدر.
[ستفان] مملکتی [قومیتات] دینلن سنجاقلره تقسیم، قوانین تنظیم ایتش، اسلاولری تدبیر ایدرك
بولغارستان ایله اردلی آلمشدر. بوندن صکره مجارستانده برچوق اصرا و حکمداران تعاقب ایدیور.
وارنه محاربه ضره قدر انکروسده حکمدارلر کبی خاندانلرده دکشمشدر. Anjou، [آنژو]،
[لوکسنبورغ]، آوستریا - هابسبورغ، [ژاژه لون]، تکرار آوستریا خاندانلری قاعد تحت
حکومت اولمشلردر. ۱۴۴۴ ده وارنه ملحه عظماسنده له قرالی اوچنجی [لادیسلاس] ئولمکه
اختلافات عائلویه برطرف اولاش و بتون مجارلر [هونیادی] یانوش ك تحت وصایتنده اولقی اوزره

بشنجی [لادیسیلاس] ی قرال طائیشلردر. [قرال کله‌سی مجارجه‌در. بعض سلاولر بولغظی «قرول» شکنده آلمشلردر. [بوپادشاه ذریتمز تولدیکندن [هونیادی] نك اوغلی [ماتیاس قوروون] ۱۴۵۸ ده قرالغه انتخاب اولونمشدر. اوده بلا ولد وفات ایتدیکندن طول‌قالان زوجه‌سی [سجلیا] قرالک قیزی [به آتريس]، بوهیما قرالی و لهستان قرالک مخدومی اولان ایکنجی [لادیسیلاس] ی سلطنته انتخاب ایتدیرمک آنکله اولمشدر. آره‌لرنده سریعاً طلاق وقوعبولغله [لادیسیلاس] Foix [فوا] خاندانندن بر قیز آلمشدر. بو ازدواجدن تاریخ عثمانی بی وفاتیه پک زیاده اشغال ایدن ایکنجی [لوئی] دنیایه کلیور؛ و مجارستان کاملاً ممالک عثمانیه‌یه الحاق ایدیلیور. بو قرال ۱۵۲۶ ده یزمله اولان [مهاج] محاربه‌سنده تولمشدر. [آن] ک بالاخره آلمانیا - اوستریا ایمپراطوری اولان برنجی [فردیناند] ایله ازدواجندن طولایی مجارستان تاجنک وراثتی، تاریخی خیلی اشغال ایتمشدر. بوندن ترکلره و [یانوش زاپولسکی] Zapolski ایله اولان مجادلات سرزده ظهور اولمشدر. بوندن صکره یوقاریده بحث ایتدیگمز [قارلوخه] معاهده‌سی امضالنه‌رق اوستریا و ترکیه آره‌سنده مجار مسئله‌سی موقه حل ایدیلیور. ۱۵۲۵ ده برنجی [فردیناند] دن بری اوستریا و مجارستان حکمدارلری مجار قرالغی ده احراز ایتمش بولنیورلر. ۱۷۳۹ بلغراد معاهده‌سی ترکلره اولان ایشلری بر آرزدها دوزلتمشدر. مشهور [ماریا - تهره‌زا] زماننده انکروس الکساندره خیلی اصلاحاته تشب ایدلمشدر. مشارالیه‌نک اخلاقی مجارستانی آلمانلشدیرمق ایتدیکلرندن نمسه‌لیلر ایله اختلافات ظهور ایتمشدر. برنجی [فرانسوا] استبداد و مطلقیته کرمی ویردیکسندن افتراق پرستی مجارستانده پک زیاده رواج بولمشدر. [مه‌ته‌رنیخ] عادتا یانغینه یاغ دوکمشدر. ایشته اوزمانلر [قوشوت] کی بعض وطن پرورلر چیغه‌رق مملکت و مملکت حریت و استقلال حقدده مجاهداتده بولمیشلردر. یوقاریده سویلدیگمز وجه اوزره بتون بو استبداد ۱۸۴۸ اختلالنه منجر اولمشدر. او هنکامده [مه‌ته‌رنیخ] ک طرز حکومت کی نفوذی ده منهدم اولدیغندن پشته‌دن ویانه‌یه کیدن بر هیئت مبعوثه مطالبات احرازانه‌سنده موفق اولمشدر. مخالفیندن قوت [لوئی باتیان بی] Batthyány ایلک دفعه اولاق اوزره بر مجار قابینه‌سی تشکیلنه مأمور ایدلمشدر. اوزماندن بری مجارستان اکتساب رشد ایله اداره یواش یواش ویانه حکومتدن آبرلغه چالیشیور. مجارلر نمسه‌لیلردن ظلم کوردکاری کی کندی اداره‌لری آلتده بولنان خروات، صرب، اولاح اقوامنه‌ده ظلم ایتمشلردر. تفصیلاتی (حقوق دول) ده ویردیگمز اوزره خروات [بان] ی [یه‌لاجیچ] مجار اعتسافنه قارشى - اوستریا همت و معاونتیله - سل سیف ایدرک پشته قبولرینه قدر طایانمشدر. الحاله هذه خرواتلق و اسقلاونیانک استقلال داخلیسی، نوعما مجلس مبعوثانی وار ایسه‌ده اردل اولاحلرینک و آلمانلرینک مختاریتلری یوقدر. داخلی منازعات اوزرینه مجارلر و صرب - خرواتلر آره‌سنده محاربه مدنیه وقوعبولدی و (کانون اول ۱۸۴۸) ایمپراطور [فرانسوارژوزف] ک جلوسنده نمسه ایله مجار آره‌سنده محاربه ظهور ایتدی. اوچ سنه مجارستان قهرمانجه طایاندی عظم مظفریتلره نائل اولدی. فقط روسیه ایله اوستریا اتفاق ایتدیکلرندن مجارلر قوای متفقیه‌یه قارشى کله‌مدیلر. [سولفرینو] و [صادووا] هزیمتلرندن صکره اوستریا، یواش یواش، حقوق مغصوبه‌سنى مجارستانه اعاده ایتدی. مجارلر تورانی‌الاصل اولدقلری حالده قوتلی قاتولیکدرلر. بو اعتبار ایله مسلمانلغه داخل اولان ترکلره قدیماً خیلی رقابتده بولونمشلردی. لکن صولک عصرلرده

ملتینک مقدراتی بتون بتون آیرلایغندن و مجارستانده بر تعصب ملی حاصل اولدیغندن محار اولیانلر فوق العاده فنا کورلش و تورانی قرداش اولان ترك خیلی سهولشدر .

مجارلر پک مستعد بر قوم اولقله برابر آلمانلره نسبتله بر درجه کیردرلر ، آنلر قدرده چالشقان دکلددرلر . لسانلری - خصوصیه ترکیب نحوی اعتباریه - ترکیهیه بکزه ر . کلمات اصلیه بی محافظه ایه اساسی اک آز محتل اولان لسان مجارجه در . [مجار] ، مجارجه ، [ماغار] شکلنده تلفظ اولنور . مجارستانه [ماغارورصاغ] Magyar - Orszag دینور . صرب سندینی محاربه سندن بوسنه نك سنة الحاقی اولان [۱۹۰۸] قدر هر ایکی دولتک تاریخنده مشترک صحائف واردور .

مهول نوری

هفتلی یارمچ حرب و سیاست

[۲۸ تشرین ثانی ۱۹۱۷]

بو هفته ، بشریت ایچون بر آفت عظمی ماهیتنی آلان حرب عمومینک عن قریب نهایت بولاجغنه دائر حادثات و أماراتله دولیدر . کچن نسخه ضرده بحث ایتدی کمز روسیه نك متارکه و صلح تکلیفی تأید ایتدی .

(بولشهویکی) لرك (اهالی قومیسرلری مجلسی) عنوانی طاشیان قابینه سی طرفندن متارکه امرینی اصغا ایتمه یں جنرال (دوخونین) یرینه باش قوماندان تعیین ایدیلن کوچوک ضابط (قیریه تقو) نك امریه ، روس اوردولری قوماندانلری قارشیلرنده کی آلمان و آوستریا اوردولریله بالندا کره در حال متارکه عقد ایتدیلر و آیک ۲۸ ندن اعتباراً قاره دکزدن بالطقه قدر اولان جبهه ده سلاحلر ترك ایدلدی . متعاقباً روسیه بوتون دول مخاصمه یه خطاباً تلسز تلفرافله بر صلح بیاننامه سی نشر و تبلیغ ایتدی . بیطرف دولتلره ده تبلیغ ایدیلن بو صلح بیاننامه سنده ، روسیه حکومتی در حال یعنی ۱ کانون اول تاریخنه قدر صلح مذاکراته باشلاناسنی حکومتلره ، اوردولره ، بورژوازی یه و اهالی و عمله یه تکلیف ایدیور ، واکر متفقلری بونی قبول ایتزلرسه کندیسنک مذاکراته کیریشه ره ک سربع بر صلح عقد ایده جکتی بیلدیریوردی .

بو بیاننامه اتفاق صربع دولتلری طرفندن تلقی بالقبول ایدلدی . آلمانیا باش وکیلی پیرسیاست قونت (هرتلینخ) کرک مسائل داخلیه یه و کرک مسائل خارجیه یه دائر ایراد ایتدیکی نطقده آلمانیا نك مذاکراته کیریشمکه مع الامنونه آماده اولدیغنی سویله دیکی کی ، خارجیه ناظری فون (کولمان) ده دیگر بر نطقده بونی تأیید ایتدی . آوستریا باش وکیلی ده بو طرزده بیاناتده بولوندی ، کذلک بولغارستان باش وکیلی ده صوبرانیه ده عین مالی تکرار لایه رق دوبریجه ، موراوا و ماکدونیا کی یرلرک بولغارستانه الحاقیه بولغار اتحادی موقع فعله جیقارلق اساسنه مستند بر صلحه آماده اولدیغنی سویله دی .